

Til Beskæftigelsesminister og Folketingets Beskæftigelsesudvalg

Følgrebrev vedr. Rapport med status pr 12-3-2015 på ugyldige afgørelser om samliv / sagsbehandling vedr. samliv med Gensidig Forsørgelsespligt.

Mere end 200 Borgere fra 77 Kommuner forskellige kommuner har inden for de sidste 2 måneder henvendt sig til undertegnede pga. fejl i sagsbehandlingen i forbindelse med afgørelser om samliv og gensidig forsørgelsespligt.

På baggrund af borgerklager udsendte Ankestyrelsen principafgørelse 49-14 den 5. august 2014. 49-14 præciserede over for kommunerne at afgørelser om samliv er ugyldige, hvis samlivserklæringer eller oplysningsskemaer til underskrift var sendt ud som masseforsendelser, hvis oplysningsgrundlaget ikke havde fulgt det lovpligtige oplysningsgrundlag, hvis begge parter ikke var blevet korrekt partshørt eller hvis begge parter ikke havde fået skriftligt begrundede afgørelser, der lever op til kravene beskrevet i Aktivlovens §§ 2b.

Indtil nu har der ikke været den store vilje i kommunerne til af egen drift at rette ind i forhold til principafgørelsen og der stilles barrierer op for borgere og lokalpolitikere der klager og stiller spørgsmål.

Denne holdning er en trussel for retssikkerheden og udstiller et bureaukrati, der føler sig hævet over loven. Det er et skred i retsstillingen for vores svageste borgere. Ankestyrelsens afgørelse bør tages alvorligt af Beskæftigelsesministeriet, STAR, KL og kommunerne. Forvaltningsloven skal af hensyn til samfundets generelle retsopfattelse gælde for udsatte grupper som kontanthjælpsmodtagere og at der må og skal strammes op i forhold til at sikre borgernes retssikkerhed.

Det har nu vist sig at det lovgivningsmæssige arbejde var forhastet og at kommunerne blev mangelfuldt vejledt af Beskæftigelsesministeriet, STAR og KL.

Resultatet er at en lang række kommuner har overset forvaltningslovens forskrifter og den udførligt beskrevne lovforklaring L 224 og dermed har lavet ugyldige afgørelser om samliv. Mange kommuner har både undladt og undlader stadig at indhente oplysninger på den korrekte møde, at partshøre korrekt og at lave korrekte skriftligt begrundede afgørelser til de parter, der blev/bliver dømt som samlevende og underlagt gensidig forsørgerpligt. Hermed har afgørelserne om at trække i kontanthjælp i mange kommuner været og er stadig ulovlig.

At kommunerne ikke overholder helt grundlæggende lovgivning om, hvordan man skal træffe afgørelser og partshører borgere, er uhørt i et demokrati der baserer sig på lov og ret.

Det har vist sig at grundlæggende borgerrettigheder er overtrådt og at vejledningspligten over for vores mest udsatte borgere er svigtet. At vores mest ressourcetsvage borgere skal klage gentagne gange før de får ret, når de samtidig selv bliver sanktioneret, hvis de træder det mindste ved siden af på grund af sygdom eller sociale begivenheder er ikke demokratiet værdigt. Samtidig er det et

bureaukratisk ressourcespild, at den enkelte borger tvinges gennem Ankestyrelsen før loven overholdes.

Ifølge grundlæggende principper om god forvaltning skal de udsatte borgere stilles som om de var blevet vejledt korrekt fra starten af og kommunerne skal af egen drift rette op på den ulovlige forvaltning når de af styrelsen gøres bekendt med at loven ikke er blevet overholdt.

De ansvarlige politikere i Ministeriet og Beskæftigelsesudvalget bør sikre at loven overholdes, at alle der på grund af ugyldige afgørelser ulovligt er blevet trukket i deres kontanthjælp får nye gyldige afgørelser og får tilbagebetalt ulovligt trukket kontanthjælp.

Vi bør stå vagt om retssikkerheden. Det er ikke kun borgernes pligt at overholde loven, men også kommunerne og staten. De menneskelige konsekvenser i form af ødelagt økonomi, brudte parforhold, forværret helbred og splittede familier har allerede været store og kan følges i statistikkerne.

Medfølgende rapport viser at Beskæftigelsesministeriet, STAR og KL desværre har forsømt at løfte det overordnede ansvar med at hjælpe kommunerne til at implementere kontanthjælpsreformen på en gyldig måde og at Ankestyrelsens praksis ikke er nok til at sikre borgernes retssikkerhed fordi de ikke har formået at afdække hvilke kommuner der systematisk har lavet ugyldige afgørelser og ikke har formået at få Beskæftigelsesministeriet, STAR og KL til at rette ind i forhold til deres principafgørelse der kom den 5. August 2014.

De mange klager der kommer lige nu over ugyldige afgørelser bliver i mange tilfælde sendt direkte videre til Ankestyrelsen uden at kommunen selv tager stilling til om afgørelserne lever op til principafgørelse 49-14.

Samtidig er Ankestyrelsen begyndt at afvise at behandle klagerne om ugyldige afgørelser om samliv fordi klagefristen på 4 uger er overskredet, selv om principafgørelse 49-14 først kom 7 måneder efter de første afgørelser.

Dvs. at de ramte borgere ingen muligheder har tilbage for at få geninstalleret deres grundlæggende rettigheder og få oprejsning, ud over at gå til de ansvarlige politikere eller at stævne Ankestyrelsen og kommunerne ved de civile domstole.

Rapporten viser mangelfuld og fejlagtig vejledning og sår tvivl om i hvor mange andre tilfælde Ministeriet, STAR, KL, kommunerne og Borger.dk mon også vejleder i strid med loven uden at Ankestyrelsen er i stand til at sikre borgernes retssikkerhed.

Ulf Harbo – Frivillig bisidder, medlem af kommunalbestyrelsen for Enhedslisten i Norddjurs kommune og Enhedslistens folketingskandidat på Djursland.

Rapport.

Status 9-3-2015 på ugyldige afgørelser om samliv / sagsbehandling vedr. samliv med Gensidig Forsørgelsespligt.

Mere end 200 Borgere fra 77 Kommuner forskellige kommuner har inden for de sidste 2 måneder henvendt sig til undertegnede pga. fejl i sagsbehandlingen i forbindelse med afgørelser om samliv og gensidig forsørgelsespligt.

Aabenraa, Albertslund, Allerød, Assens, Ballerup, Billund, Bornholm, Brøndby, Brønderslev, Egedal, Esbjerg, Faaborg-Midtfyns, Favrskov, Faxe, Fredensborg, Fredericia, Frederiksberg, Frederikshavn, Furesø, Halsnæs, Hedensted, Helsingør, Herning, Hjørring, Holbæk, Holstebro, Horsens, Hvidovre, Høje-Taastrup, Gladsaxe, Guldborgsund, Ikast-Brande, Jammerbugt, Kalundborg, Kerteminde, Kolding, København, Køge, Lejre, Lemvig, Lolland, Lyngby-Taarbæk, Mariagerfjord, Middelfart, Norddjurs, Nordfyns, Nyborg, Næstved, Odder, Odense, Odsherred, Randers, Rebild, Ringkøbing-Skjern, Ringsted, Roskilde, Rødovre, Silkeborg, Skive, Skanderborg, Slagelse, Sorø, Stevns, Struer, Svendborg, Syddjurs, Sønderborg, Thisted, Tønder, Varde, Vejen, Vejle, Vest Himmerland, Viborg, Vordingborg, Ålborg og Århus.

Lige nu er der kaos i kommunerne fordi der er mange borgere der har klaget over ugyldige afgørelser og fordi kommunerne ikke vil erkende at de har lavet fejl eller ikke mener deres fejl bør få betydning for borgerne.

Der er kommuner der den ene dag melder ud at de har lavet fejl og betaler penge tilbage, men trækker den næste dag trækker i land.

Senest har KL og STAR i orienteringsbrev af 2-3-2015 bedt kommunerne om at holde sig i ro og ikke betale tilbage til de borgere der har modtaget ugyldige afgørelser.

Foreløbig redegørelse for hvordan forskellige kommuner har reageret.

I Norddjurs Kommune får 112 borgere 2,8 millioner kroner tilbage pga. af ugyldige afgørelser om samliv.

<http://jyllands-posten.dk/.../Landkommune-skylder-kontanthj%.../>

I Helsingør Kommune skal fejlbehandlede nu have betalt op mod 90.000 kroner tilbage fra kommunen – I alt ca. 1 million til ca. 60 borgere.

<http://www.tv2lorry.dk/artikel/255885?app>

Københavns kommune udtaler at de gennemgår alle sager og samme svar får Tv2 Lorry fra en række andre kommuner i Regionen.

<http://www.tv2lorry.dk/artikel/255885?app>

Siden har Københavns Kommune i strid med offentlighedsloven hemmeligstemplet al aktindsigt til politikere i borgerrepræsentationen.

<http://www.avisen.dk/ekspert-om-hemmeligt-notat-mystisk-og-...>

<http://www.avisen.dk/politikere-faar-mundkurv-paa-om-fejl-i-...>

Siden har Københavns kommune afsløret at de har lavet ugyldige afgørelser i 82 % af de sager de indtil nu selv har gennemgået.

Jeg har på baggrund af de akter jeg har fra Københavns kommune mistanke om, at det er alle afgørelser om samliv der er ugyldige.

Den undersøgelse Københavns kommune har foretaget har ikke kigget på om partshøringerne og de begrundede afgørelser opfylder forvaltningslovens kriterier for korrekte partshøring og begrundede afgørelser, men udelukkende kigget på om de er blevet sendt til begge parter.

Københavns kommune mener ikke der er lavet alvorlige fejl og at alle har fået det de er berettiget til.

Jeg har dokumentation for, at der er borgere i København, der har skrevet under på samlivserklæringer uden at være samlevende i aktivlovens forstand fordi de er blevet misinformeret om kriterierne for samliv.

Derudover har jeg dokumentation for at Københavns kommune på trods af at kommunen højest må trække halvdelen af kontanthjælpen har stoppet kontanthjælpen fuldstændig.

Det giver bestyrket mistanke om at der er rigtig mange borgere i Københavns kommune der ikke kun har fået ugyldige afgørelser om samliv, men også materielt forkerte afgørelser om samliv, hvilket er meget alvorligt for de ramte borgere der fra den ene dag til den anden i strid med loven har mistet enten hele dele af deres forsørgelse.

<http://jyllands-posten.dk/indland/kbh/ECE7536301/K%C3%B8benhavns-Kommune-har-fejl-i-mindst-662-sager-om-kontanthj%C3%A6lp/>

Kalundborg Kommune, er i gang med at gennemgå alle sager fordi de har erkendt at de har lavet fejl og har betalt tilbage til en enkelt borger. Siden de erkendte fejl og betalte tilbage til en enkelt borger er Kalundborg kommune ved at trække i land og vil ikke svare på spørgsmål fra det lokale medlem af byrådet Jesper Hjelm (EL), der siden Januar 2015 har prøvet at finde ud af hvordan man har truffet afgørelser om samliv i Kalundborg kommune ved implementeringen af kontanthjælpsreformen af 1-1-2014.

<http://www.avisen.dk/se-brevet-der-skaffede-allan-20000-kro...>

Svendborg Kommune er begyndt at trække sager tilbage fra Ankestyrelsen og give fuldt medhold.

<http://www.fyens.dk/article/2667230...>

Albertslund, Syddjurs og Viborg Kommuner har erkendt fejl over for enkelte borgere uden at sende i Ankestyrelsen først og tilkendegivet at de vil tilbagebetale.

Skive kommune betaler tilbage til enkelte borgere uden at sende i Ankestyrelsen først

Fredericia Kommune betaler tilbage til enkelte borgere uden at sende i Ankestyrelsen først og har ifølge Ankestyrelsen lavet en ugyldig afgørelse om samliv.

Aabenraa Kommune har erkendt over for Jyske Vestkysten journalist at de har begået fejl og er begyndt at betale ulovligt trukket kontanthjælp tilbage, men kun til enkelte borgere.

Greve kommune har ifølge Ankestyrelsen lavet en ugyldig afgørelse om samliv.

Ålborg kommune har ifølge Ankestyrelsen lavet en ugyldig afgørelse om samliv, men forvaltningen har afvist at der er tale om systematiske fejl.

Århus kommune har ifølge Ankestyrelsen lavet en ugyldig afgørelse om samliv.

Esbjerg kommune har ifølge Ankestyrelsen lavet en ugyldig afgørelse om samliv, men forvaltningen har afvist at der er tale om systematiske fejl.

Jammerbugt Kommune har ifølge Ankestyrelsen lavet en ugyldig afgørelse om samliv fordi de ikke har sendt afgørelsen til begge parter.

Odsherred, Holbæk og Hedensted er begyndt at lave nye afgørelser om samliv med tilbagevirkende kraft fra 2014 fordi kommunen erkender at de ikke overholdt loven, men mener ikke at borgerne har krav på at få tilbagebetalt den ulovligt trukne kontanthjælp.

Senest har Hedensted kommune udtalt at ”ugyldig er ikke ulovlig”.

beskæftigelseschef H.C. Knudsen udtaler;

”Har vi lavet noget ulovligt, betaler vi selvfølgelig pengene tilbage. Men bare fordi vi måske har truffet en ugyldig afgørelse, behøver den ikke være forkert. Efter vores opfattelse har vi fulgt lovens intentioner, siger beskæftigelseschef H.C. Knudsen.

Lovlig eller ej?

Den argumentation mener juraprofessor Kirsten Ketscher fra Københavns Universitet ikke er lovlig, fortæller hun til avisen.dk.”

Et tydeligt eksempel på at de kommunale forvaltninger ikke kender lovgivningen, når de kan påstå at ugyldig ikke er ulovlig. Det drejer sig jo om at kommunerne først må pålægge gensidig forsørgelsespligt for samlevende når der foreligger en gyldig afgørelse om samliv og dermed bliver det ulovligt at trække i kontanthjælpen uden en gyldig afgørelse. Så når kommunen først har erkendt at afgørelserne om samliv er ugyldige så følger det, at den kontanthjælp der er blevet trukket pga.af gensidig forsørgelsespligt for samlevende er blevet trukket ulovligt og skal tilbagebetales.

<http://hsfo.dk/article/20150312/ARTIKLER/150319769>

Rødovre, Frederikshavn, Randers, Kerteminde og Assens kommuner har tilkendegivet over for borgere at de er ved at gennemgå alle sagerne fordi der muligvis er begået fejl.

Følgende omhandler kommunernes og Ankestyrelsens slingrekurs:

Af de resterende kommuner er der en del, hvor kommunalbestyrelsesmedlemmer fra Enhedslisten i februar 2015 har bedt om redegørelser og løbende modtager borgerhenvendelser, men langt de fleste oplever at forvaltningerne afviser at der er tale om systematiske fejl eller fejl i det hele taget og at det er meget svært at få klare dokumenterede svar på hvordan kommunen har partshørt og truffet afgørelser om samliv.

Flere af de kommuner, der har begået samme type fejl, som i kommuner der har erkendt fejl, afviser desværre stadig over for de borgere som har klaget, at der er noget galt. Nogle af kommunerne sender sagerne direkte til Ankestyrelsen, andre kommuner afviser at sende klager videre.

Ankestyrelsen viser slingrekurs da de afviser klager fra nogle borgere, som de for andre borgere behandler. Afvisningen sker med begrundelsen at klagefrist er overskredet. Denne begrundelse er uden lovgrundlag Da de pågældende klager vedrører fejl i sagsbehandling og overtrædelse af de retslige anvisninger som principafgørelse 49-14 præciserer i august. Retslige anvisninger som de omtalte 77 kommuner ikke har levet op til og som først blev offentliggjort og tilgængeligt for borgere den 5. august. Dvs. lang tid efter klagefristens udløb, der vedrører selve samlivsavgørelsen, ikke sagsbehandlingen af afgørelsen.

Ulf Harbo byrådsmedlem for Enhedslisten i Norddjurs Kommune har siden 18. august 2014 i samarbejde med Norddjurs kommune rettet op på borgernes retsstilling i forhold til principafgørelse 49-14. Ulf Harbo spurgte fredag den 27-2-2015 Ankestyrelsen om baggrunden for at Ankestyrelsen afviser at behandle klager pga. af overskridelsen klagefristen når nu det drejer sig om ugyldighed og fejl i den kommunale sagsbehandling, der ikke burde være underlagt tidsfrist og da særligt ikke når 49-14 først kom over 1 halvt år efter de første afgørelse faldt i januar 2014.

Ankestyrelsen meddelte at de skulle have møde med STAR om denne problematik og om den vejledning der skal laves til kommunerne så de selv kan begynde at rette op i forhold til 49-14.

På forespørgsel om aktindsigt i Ankestyrelsens afgørelser til kommuner, der har lavet ugyldige afgørelser om samliv, blev der givet afslag på aktindsigt med begrundelsen at Ankestyrelsen ikke har en oversigt over kommuner og fejlagtige afgørelser. Bilag A.

Følgende omhandler Beskæftigelsesministeriet vejledning af kommuner og borgere ved implementeringen af den gensidige forsørgelsespligt som samlevende.

Aktindsigt blev søgt hos Beskæftigelsesministeriet 29.01.2015 i hvorledes Beskæftigelsesministeriet vejledte kommunerne om implementeringen af den gensidige forsørgelsespligt i november-december 2013 og januar 2014 i forbindelse med kontanthjælpsreformen.

Vejledningen består af 2 Pjecer - En til Voksne over 30 og en til Unge under 30 om kontanthjælpsreformen. I pjecerne præciseres ikke kommunernes pligt i forhold til at træffe afgørelser på et gyldigt retsgrundlag. Ydermere oplyses borgernes retsstilling ingen steder.

Materialet tyder på at Beskæftigelsesministeriets vejledning har gjort det sværere for sagsbehandlerne at træffe korrekte afgørelser og for de ramte borgere at være vejledt og oplyst

korrekt om lovgivningen og have en reel mulighed for at klage tilbage i januar 2014.

I Kontanthjælpspjece-Voksne (bilag B) står der;

”Gensidig forsørgelsespligt: Med kontanthjælpsreformen sker der ændringer i, hvem der har pligt til at forsørge hvem. De regler, der hidtil har været gældende for gifte, gælder fremover også for samlevende par, der har et samliv af ægteskabslignende karakter. Man har som udgangspunkt pligt til at forsørge sin partner, hvis man har en indtægt eller formue af en vis størrelse, og begge parter er mindst 25 år.”

Aktivlovens objektive kriterier er ikke omtalt selv om det er det væsentligste oplysningsgrundlag kommunerne pålægges selv at indhente. Mange fejl i de sagsakter der er nærværende rapports empiriske grundlag skyldes at kommuner har indhentet oplysninger hos kontanthjælpsmodtageren under trusler om at miste kontanthjælp fuldstændigt. 49-14 præciserer, hvordan oplysninger må indhentes og hvordan sagsbehandlingen skal være individuel for begge parter for at sagsbehandlingen ikke kommer i direkte modstrid med loven, hvorfor denne fremgangsmåde må siges at være retsstridig.

Vejledningen Kontanthjælpspjece-Unge (Bilag C) er med til at gøre det helt umuligt at få klarhed over hvad det vil sige at være samlevende i aktivlovens forstand;

”Gensidig forsørgelsespligt: Med kontanthjælpsreformen sker der ændringer i, hvem der har pligt til at forsørge hvem. De regler, der hidtil har været gældende for gifte, kommer fremover også til at gælde for samlevende. En person har pligt til at forsørge sin partner, hvis personen har en indtægt eller formue af en vis størrelse, og begge parter er mindst 25 år. Det gælder, uanset om man som par er gift eller samlevende.”

Tusindvis af borgere har fået den besked at alle over 25 der ikke var slægtninge ifølge loven og uden yderligere sagsbehandling var underlagt Gensidig Forsørgelsespligt.

STARs indledende vejledning til kommunerne og deres vejledning om principafgørelsen 49-14 af 5.August 2014.

Star vejleder grundlæggende på en måde der kan misforstås. Kommunen anbefales som led i almindelige samtaleforløb at informere nuværende kontanthjælpsmodtagere om de nye regler for samlevende og indhente oplysninger hos borgeren. Intet sted præciseres at den borger der ikke er kontanthjælpsmodtager og som pålægges forsørgelse i retsgrundlaget har krav på individuel

partshøring efter kommunen eventuelt indhenter oplysninger hos kontanthjælpsmodtageren, som 49-14 senere præciserer skal begge parter oplyses og parthøres individuelt.

Efter 49-14 blev offentliggjort den 5 August Stillede Pernille Vigsø Bagge (SF). Følgende spørgsmål:

”På baggrund af en række borgerhenvendelser i forlængelse af Ankestyrelsens principafgørelse 49-14 om kontanthjælp - uddannelseshjælp – samlevende – forsørgelsespligt, vil ministeren da oplyse, hvordan ministeren har tænkt sig at følge principafgørelsen op, således

- at alle kommuner fremadrettet altid træffer individuelle afgørelser, byggende på de principper Ankestyrelsen og Aktivloven og Forvaltningsloven foreskriver og ikke benytter sig af parthøringsbreve, sendt som "massebreve"
- at de kommuner der har benyttet at en ulovlig praksis får fulgt op og rettet op på tidligere afgørelser, der ikke har levet op til Aktivlovens § 2B og forvaltningslovens regler om partshøring?”

Den 19-9-2014 svarede beskæftigelsesministeriet at

”Beskæftigelsesudvalget blev orienteret om at Beskæftigelsesministeriet ved Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering er i gang med at udarbejde en vejledning vedrørende gensidig forsørgelsespligt for samlevende til brug for kommunerne. Denne vejledning vil også indeholde de regler, der gælder vedr. sags-oplysning og partshøring. Styrelsen vil i vejledningen henvise til Ankestyrelsens praksis på området. Vejledningen vil blive sendt til landets kommuner. Det er forventningen, at vejledningen ligger klar inden 1. januar 2015”

<http://www.ft.dk/samling/20131/almdel/SOU/spm/508/index.htm>

Men der er ikke kommet nogen vejledning fra STAR og der var ved årsskiftet ikke en eneste kommune der af egen drift havde rettet op på tidligere afgørelser.

Folketingsmedlem for Enhedslisten og ordfører på området Finn Sørensen rykkede den 2.februar 2015 Beskæftigelsesministeren for den nødvendige vejledning til kommunerne.

Den 9-2-2015 svarede ministeren at;

”Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vil senest ved udgangen af februar 2015 udsende et orienteringsbrev til kommunerne med en vejledning om reglerne i overgangsåret, herunder om Ankestyrelsens praksis på området.”

<http://www.ft.dk/.../spoergsmaal/s662/svar/1225657/1495074.pdf>

Siden har Finn Sørensen bedt om en redegørelse fra Ankestyrelsen om hvordan det går med at få kommunerne til at rette ind i forhold til principafgørelse 49-14 fra den 5.August 2014.

KLs vejledning

I et kompendium fra et KL-seminar om kontanthjælpsreformen står der intet om at kommunen først skal undersøge de 3 objektive betingelser for samliv ifølge Aktivlovens §§ 2 der beskriver at kommunen først skal indhente oplysninger om de objektive kriterier fra de centrale registre før de igangsætter en nærmere og individuel undersøgelse.

Ydermere har foredragsholder lagt vægt på at vurderingen af det ægteskabslignende i et samliv skal vurderes på forholdets karakter af kærlighed. Denne indikation indgår ikke i hverken aktivlovens objektive kriterier beskrevet i Stk. 2 eller i L 224s liste med 5 indikationer for at der måske kan være tale om et samliv af ægteskabslignende karakter og dermed samliv ifølge Aktivlovens §§ 2b. Stk. 3.

Som Avisen.dk har citeret en teamleder for at udtale:

” På et KL-seminar om kontanthjælpsreformen sagde foredragsholderen meget udtrykkeligt, at der skal være tale om et kærlighedsforhold. Og det er jo sædvanligt, at i et samlivsforhold har man sex sammen, så det er den fortolkning vi går ud fra, siger Mona Sproegel.”

Dvs. at KL også har været med til at vejlede kommunerne forkert så de er gået hjem fra et afgørende seminar og har lavet partshøringer med standardbreve, fejlagtigt begrundede afgørelser. Brugte ressourcer på at undersøge kærlighedsforhold inden de har trukket oplysninger om de objektive kriterier fra de centrale registre først.

Hvilket har været en medvirkende årsag til at kommunerne over en bred kam har lavet ugyldige afgørelser.

Borger.dks og Københavns kommunes vejledning på internettet:

Efter at Ankestyrelsen præciserede retsgrundlaget for Gensidig Forsørgelsespligt med 49-14 og efter de mange borgerhenvendelser undersøgtes Borger.dks rolle i vejledningen til kommunerne. Det viste sig at Borger.dks vejledning var mangelfuld og at vejledningen for kommuner der ikke har sat sig grundigt ind i lovgivningen har ledt til misforståelser.

Borger.dk blev af Ulf Harbo gjort opmærksom på fejl i deres vejledning den 11-2-2015. Borger.dk rettede fejlen samme dag som Avisen.dk bragte deres første artikler om ugyldige afgørelser om samliv den 18-2-2015.

Fejlen bestod i at borgere blev misinformeret om kriterierne for samliv i forbindelse med gensidig forsørgelsespligt for samlevende.

I Borger.dks selvbetjeningsløsning stod der at;

”I betragtes som samlevende, hvis:

- I begge er fyldt 25 år
- I begge er ugifte
- I har fælles bopæl
- I ikke er slægtninge i op- eller nedadstigende linje (forældre og børn)
- I ikke er søskende”””

Dvs. at det kun var aktivlovens objektive kriterier beskrevet i Stk. 1 som Borger.dk vejledte om.

Dermed blev den fejlagtige vejledning fra de 2 Pjecer fra beskæftigelsesministeriet cementeret og det har været nemmere for de enkelte kommuner at vejlede borgerne i strid med loven om, at alle over 25 der ikke var slægtninge ifølge loven var underlagt Gensidig Forsørgelsespligt for samlevende.

I samme omgang undersøgtes Københavns Kommunes vejledning, der også viste sig fejlbehæftet.

Københavns kommune blev af Ulf Harbo gjort opmærksom på fejl i deres vejledning den 11-2-2015.

Københavns kommune har svaret den 9-3-2015, at de ikke mener at de har vejledt i strid med lovgivningen.

Følgende fremgik af hjemmesidens vejledningsdel frem til 24. februar:

Hvornår betragter vi dig som samlevende i forhold til din kontant- eller uddannelseshjælp?

Hvis du og din sambo kan svare ja til nedenstående:

- *Vi er begge fyldt 25 år*
- *Vi bor på samme adresse*
- *Ingen af os er gift (hverken med hinanden eller med andre)*
- *Vi er ikke slægtninge i ret op- eller nedstigende linje (forældre, børn)*
- *Vi er ikke søskende*

Kan I ikke svare ja til et af de ovenstående punkter, betragter vi jer ikke som samlevende. I kan hente [erklæringen om intet samliv her](#).

Kan I svare ja til alle punkter og I begge erklærer jer enige i, at I er samlevende, betragter vi jer som samlevende. I kan hente [erklæringen om samliv her](#).

Ligesom på borger.dk giver købehavns kommunes vejledning det indtryk at man ved allerede ved opfyldelsen af aktivlovens objektive kriterier beskrevet i § 2 b Stk. 1. kan betragtes som samlevende og underlagt gensidig forsørgelsespligt.

Intet sted er det anført at man for at være samlevede også skal opfylde mindst 1 af kriterierne i Aktivlovens i § 2 b Stk. 2 eller at Kommunen efter de selv har trukket oplysninger fra de centrale registre om Aktivlovens i § 2 b Stk. 1-2 i særlige tilfælde kan igangsætte en nærmere undersøgelse af om der er tale om et samliv af ægteskabslignende karakter og først derefter træffe afgørelse om samliv og pålægge gensidig forsørgelsespligt for samlevende.

Det er ifølge Aktivloven og principafgørelse 49-14 ikke lovligt at få borgere til selv at underskrive erklæring om før kommunen har forsøgt at træffe afgørelse efter aktivlovens § 2 Stk. 2 ved selv at indhente oplysninger fra de centrale registre om

- 1) ansøgeren og samboen har et fælles barn,
- 2) ansøgeren og samboen er eller har været noteret som samlevende i ATP
- 3) ansøgeren og samboen tidligere har været gift med hinanden, medmindre de er blevet separeret eller skilt inden for de seneste 3 måneder.

Kommunen må først igangsætte en nærmere undersøgelse efter aktivlovens § 2 Stk. 3 og i den forbindelse bede om en underskrivelse af en erklæring om samliv af ægteskabslignende karakter, efter der er blevet undersøgt om der er tale om samliv ifølge Aktivlovens i § 2 b Stk. 1-2.

Det er beskrevet udførligt i principafgørelse 49-14, men også i lovforklaringerne til loven L 224.

Citat L 224 s.42;

”Endvidere foreslås det i bestemmelsens stk. 3, at kommunen, hvis betingelserne i stk. 2 ikke er opfyldte, kan træffe afgørelse om gensidig forsørgelsespligt, hvis det vurderes, at der er et samliv af ægteskabslignende karakter”

København kommunes hjemmeside med den fejlagtige og ulovlige vejledning har siden den 24-2-2015 ikke været i drift.

<http://www.kk.dk/.../.../samlevende/beregn-din-ydelse-samlevende>

<http://www.kk.dk/artikel/samlevende>

Der er en række andre kommuner der også har vejledt forkert på deres hjemmeside. Siden August 2014 har en lang række kommuner enten fjernet deres vejledning om kriterierne for samliv eller ændret i den så den er korrekt i forhold til Aktivloven efter borgerhenvendelser hvor kommunen er blevet gjort opmærksom på principafgørelse 49-14.

Ovenstående redegørelser viser desværre at kommunerne blev mangelfuldt vejledt af Beskæftigelsesministeriet, STAR, KL og Borger.dk.

Men værst af alt så viser redegørelserne er borgerne blevet vildledt af Beskæftigelsesministeriet, STAR, KL, Borger.dk, Københavns kommune m.fl. fordi de har været uklare og i flere tilfælde direkte vildledt og misinformeret om kriterierne for at være samlevende i aktivlovens forstand og om gyldigheden af at sende standardbreve ud til alle berørte borgere om at de skal underskrive en erklæring om samliv for at kunne få beregnet og udbetalt deres kontanthjælp.

Resultatet er at en lang række kommuner har overset forvaltningslovens forskrifter, den udførligt beskrevne lovforklaring L224 og derfor både har undladt og stadig undlader at partshøre korrekt og at lave korrekte skriftligt begrundede afgørelser til de parter, der blev/bliver dømt som samlevende og underlagt gensidig forsørgerpligt.

Hermed har afgørelserne om samliv været ugyldige og kommunerne pålæggelse af gensidig forsørgelsespligt har været og er stadig ulovlig i mange kommuner ulovlig.

At kommunerne ikke overholder helt grundlæggende lovgivning om, hvordan man skal træffe afgørelser og partshøre borgere, er uhørt i et demokrati der baserer sig på lov og ret.

At den ansvarlige minister, KL, STAR og Ankestyrelsen ikke har hjulpet kommunerne i tilstrækkeligt grad viser desværre at kommunerne får lov til at gøre som det passer dem i strid med gældende lovgivning.

Det følgende opridser de 17 mest graverende typer af fejl fundet i sagsakter fra borgerhenvendelser i forbindelse med 75 kommuners afgørelser om samliv;

- 1) Mange kommuner har vendt folk i døren med besked om at man ikke kan få kontanthjælp hvis ens samlever har indtægt på over 2x kontanthjælp eller formue over 20 000 tilsammen, på trods af at Kommunerne højest må trække halvdelen af kontanthjælpen pga. af samlevers formue og indtægt i 2014 og 2015. Bilag 1
- 2) Mange kommuner har stoppet kontanthjælpen fuldstændig fordi samboen ikke har afleveret lønsedler, underskrevet erklæring om samliv eller fordi kommunen mener at samleveren ikke lever op til sin forsørgelsesforpligtigelse fordi samleveren ikke udnytter sine arbejdsmuligheder fuldt ud i forhold til kommunens rådighedsvurdering eller mangel på samme. Bilag 2
- 3) Mange kommuner har inden de har undersøgt de objektive kriterier beskrevet i aktivlovens § 2 b, stk. 1 og 2 sendt erklæringer om samliv ud til underskrivelse. Bilag 3
- 4) Mange kommuner har truet med at der først kunne blive udbetalt kontanthjælp når der var skrevet under på erklæringer om samliv af begge parter. Bilag 4
- 5) Mange kommuner har bedt borgerne om oplysninger om de objektive kriterier beskrevet i aktivlovens § 2 b, stk. 1 og 2 i stedet for at hente dem fra de centrale registre. Bilag 5
- 6) Mange kommuner har ikke truffet korrekt begrundede afgørelser fordi de blander de objektive kriterier beskrevet i aktivlovens § 2 b stk.2 sammen med de subjektive kriterier for at være samlevende ifølge aktivlovens § 2 b stk.3. Bilag 6
- 7) Mange kommuner har truffet afgørelse om samliv uden begrundelse overhoved eller med en mangelfuld begrundelse uden 1 eneste faktisk oplysning om hvorfor kommunen mener, der er tale om samliv ifølge Aktivlovens § 2 b. Typiske formuleringer i disse afgørelser er

”Fordi i har underskrevet erklæring om samliv vurderes du at være samlevende med din sambo”.

”Fordi i lever i et ægteskabslignende forhold”

”Fordi i er samlevende”.

Bilag 7

8) Mange kommuner har systematiseret at de 2 parter er blevet vurderet som samlevende ifølge i aktivlovens § 2 b, stk.3 uden at gå ind i en nærmere undersøgelse af om der foreligger et forhold af ægteskabslignende karakter.

I stedet har mange kommuner truffet afgørelse ud fra en enkelt af de 5 indikationer for et ægteskabslignende forhold, som beskrevet i L 224. Bilag 8

Ingen af de 5 Indikationer kan på nogen måde stå alene fordi kommunen skal lave en nøjere undersøgelse inden de træffer afgørelse efter aktivlovens § 2 b, stk.3.

De 5 Indikationer beskrevet i L 224 er;

- 1) en ansøger og en sambo eksempelvis ejer den fælles bolig sammen, herunder har gæld i den fælles bolig,
- 2) ansøger ejer større forbrugsgoder, som fx bil eller fritidsfaciliteter, fx fritidshus, i fællesskab med sin sambo,
- 3) ansøger har fælles gæld eller formue med sin sambo,
- 4) ansøger har fælles bankkonto med sin sambo,
- 5) ansøger har boet mindst 2 år sammen med sin sambo

http://www.folketingstidende.dk/.../20121_L224_som_fremsat.pdf

9) Mange kommuner har truffet afgørelse om samliv ifølge aktivlovens § 2 b, stk.3 uden at gå ind i en nærmere undersøgelse af om der foreligger et forhold af ægteskabslignende karakter, men i stedet truffet afgørelse ud fra enkeltstående oplysninger, som ikke er angivet i L 224, Som værende en af de 5 indikationer for et ægteskabslignende forhold.

Eksempel på begrundelse om samliv af ægteskabslignende karakter uden en af de 5 indikationer beskrevet i L 224;

”I boller sammen”

Den pågældende kommune har forklaret begrundelsen på følgende måde;

” I Hjørring Kommune siger kontorchef Mona Sproegel, at når kommunen overhovedet nævner parrets sexliv, er det på grund af den vejledning, de har fået fra Kommunernes Landsforening (KL).

- På et KL-seminar om kontanthjælpsreformen sagde foredragsholderen meget udtrykkeligt, at der skal være tale om et kærlighedsforhold. Og det er jo sædvanligt, at i et samlivsforhold har man sex sammen, så det er den fortolkning vi går ud fra, siger Mona Sproegel. Bilag 9
<http://www.avisen.dk/kommune-i-brev-til-borger-i-boller-sam...>

10) Mange kommuner har ikke sendt afgørelser til begge parter. Bilag 10

11) Mange kommuner har ikke sendt partshøringsbreve til begge parter. Bilag 11

12) Mange kommuner har ikke partshørt begge parter korrekt i de faktiske oplysninger der ifølge aktivlovens § 2 b skal lægge til grund for en specifik afgørelse om samliv. Bilag 12

13) Mange kommuner har ikke truffet korrekt begrundede afgørelser til begge parter der opfylder kriterierne for at være samlevende ifølge aktivlovens § 2 b. Bilag 13

14) Mange kommuner sender klager over ugyldighed videre til Ankestyrelsen uden at genvurdere, som om det er klager over afgørelsen om samliv. Bilag 14

15) Ankestyrelsen afviser at behandle klager over ugyldighed fordi klagefristen på 4 uger er overskredet. Bilag 15

16) Mange kommuner har skrevet til borgerne at ”Samlivserklæringen skal udfyldes og returneres uanset om du og den anden voksne på adressen betragter jer som samlevende eller ej”. Bilag 16

17) Mange kommuner har i deres breve til de berørte parter forbrudt sig mod brevhemmeligheden og persondataloven ved at bede kontanthjælpsmodtageren om at oplyse om samboens økonomiske forhold. Bilag 17

http://www.avisen.dk/ups-kommunen-udleverede-bos-personlige-oplysninger_285162.aspx

Der er mange eksempler på at kommunerne går efter devisen "går den så går den".

Følgende er eksempler på den manglende retssikkerhed, der har karakteriseret sagsbehandlingen i de afgørelser der pålægger borgere forsørgelsen af kontanthjælpsmodtagere.

Senest den 27-02-2015 har en borger fået afslag på kontanthjælp pga. af samlevers formue. Da borgeren klagede med henvisning til loven meddelte kommunen dagen efter at borgeren selvfølgelig var berettiget til halv kontanthjælp. Bilag D

Med viden om hvor mange syge, og socialt udsatte borgere, der er henvist til kontanthjælp som eneste sikkerhedsnet, kan man frygte at der er borgere der ikke kender loven og med kommunernes manglende vejledning mister deres retmæssige forsørgelse.

Københavns kommune der burde have den juridiske kapacitet til at efterleve lovgivning står desværre som en af de kommuner der har truffet Ugyldige afgørelser.

En borger i København oplevede i februar 2014 at blive vendt i døren uden at få en skriftlig afgørelse med den besked at han intet kunne få fordi hans samlever skulle forsørge ham. En klokkeklar misforståelse da lov om gensidig forsørgelsespligt på grund af de konsekvenser forsørgelsespligt ville få for de fattigste og mest udsatte borgere blev indfaset med halv effekt i 2014, hvilket med lovens afskaffelse også gælder i 2015.

Kommunerne må højst trække halvdelen af kontanthjælpen pga. af samlevers formue og indtægt. Dette ser vi en generel tendens til at kommunerne overtræder. I særlig grad rammer dette samleverne med selvstændig virksomhed der i flere tilfælde er pålagt den fulde forsørgelse hele 2014.

En borger i Københavns Kommune fik tilbage i februar 2014 stoppet sin kontanthjælp fuldstændig fordi hendes selvstændige samlever ikke havde mulighed for at aflevere et revisorpåtegnet regnskab hver måned og fordi kommunen derfor skønnede at han ikke stod til rådighed for arbejdsmarkedet ifølge Aktivloven, der pålægger samleverne til kontanthjælpsmodtagere at arbejde fuld tid.

Mange kontanthjælpsmodtagere og deres samleverne, der uden varsel står med den fulde forsørgelse og mister indtægt har sjældent kapacitet til at klage, selv om kommunerne ikke har fulgt loven og når de klager bliver klagen afvist med en standard genvurdering om at der ikke er indgået nye oplysninger. Nogle gange bliver klagen ikke en gang sendt videre til Ankestyrelsen der enten ikke vil behandle klagen fordi klagefristen er overskredet eller bruger mere end 10 måneder på at behandler sådanne sager. Der er stadig borgere der klagede i januar-februar 2014, som ikke har fået svar fra Ankestyrelsen.

Vi ved ikke hvor mange kontanthjælpsmodtagere der har måttet undvære medicin, forsikringer, fødselsdagsgaver eller hvor mange der har opgivet samliv fordi de fra den ene dag til den anden har mistet hele eller dele af deres kontanthjælp på et uretmæssigt grundlag og gennem en mangelfuld sagsbehandling. De mange borgerhenvendelser og omgjorte sager tyder på at den manglende retssikkerhed og vejledning er et gennemgående problem i de fleste af de danske kommuner.

Vi ved at Gensidig Forsørgelsespligt rammer de af vores borgere med enten ingen eller svag tilknytning til arbejdsmarkedet urimeligt hårdt: som fx brøkpensionister der rammes med tab af forsørgelsesgrundlag på op til 20 %. Fleksjobbere der er samlevende med kontanthjælpsmodtagere og førtidspensionister der er samlevende med kontanthjælpsmodtagere rammes ligeledes, uden at have mulighed for selv at rette op på det manglende forsørgelsesgrundlag.

Disse former for samlevende kan være uretmæssigt dømt til at være selvforsørgende og miste op til 50 % af forsørgelsesgrundlag, hvis parten med førtidspension, brøkpension eller fleksjob / ressourceforløb / afklaringsydelse / arbejdsmarkedsydelse har haft værdier som invalidebiler, invalideboliger de selv har ejet, invalidepensioner, forsikringsudbetalinger, arbejdsskadeerstatninger, pensionsopsparinger eller andre former for værdier.

Bilag og dokumentation fra anonymiserede sagsakter kan rekvireres hos Ulf Harbo